

М.Оспанов атындағы Батыс Қазақстан Мемлекеттік Медициналық университет

Факультет: Жалпы медицина

Кафедра: Психология және педагогика

Евгеника. Евгеника түрлері. Евгеника және қазіргі заман.

Орындаған: Нәбиев А.Р.
Тексерген : Ертукешова Г

Ақтөбе 2016ж

Жоспар

Кіріспе

Евгеника ұғымы.

Негізгі бөлім

XX-ғасырдағы евгеника қарастырған
бағыттары.

Евгеника тарихы.

Қазіргі таңдағы евгеника.

Қорытынды

Евгеника тарихы

XX ғ. 20-30 жылдарында евгеника туралы қазіргі замандағы түсінік дамыды: бір жағынан, тиісті зерттеулер нәсілдік (фашистік) теория негіздеу әрекетіне әкелді, ал басқаша, адамның табиғи қасиеттерін "жақсартуға" бағытталған ғылыми тұжырымдамаларды жасауға мүмкіндік туғызды. Бұл тұжырымдамалар интеллект, талант және т. б. сияқты іргелі әлеуметтік мәдени түсініктердің негізін қалауға ұмтылған генетикалық мектеп шеңберінде (Н.К. Кольцов, Ю.А. Филипченко және т.б.) өнімді түрде дамыды.

30-40-жылдары "әлеуметтік этология" белсенді түрде дамыды, соның шеңберінде әлеуметтік мәдени процестер биологиялық объектілерге тән заңдылықтар жүйесі "бас салды". К. Лоренц, Н. Тинберген жануарлардың ұжымдық түрдегі мінез-құлықтарын зерттеді және олардың мінез-құлықтары мен адамның мінез-құлықтарының өзара байланысын анықтады.

Ч. Дарвин

Ф. Гальтон

EUGENICS

EUGENICS IS THE
SELF DIRECTION

OF HUMAN EVOLUTION

LIKE A TREE
EUGENICS DRAWS ITS MATERIALS FROM MANY SOURCES AND ORGANIZES
THEM INTO AN HARMONIOUS ENTITY.

Евгеника ұғымы

Евгеника (греч. eugenes – жақсы тек) – адамның қаламайтын биологиялық сипаттамаларын шеттетуге және оны жақсартуға ұсынылатын әдістер туралы ғылым пайда болды. Евгениканың негізгі принциптерін Ч. Дарвиннің немере ағасы ағылшын антропологы Ф. Гальтон қалады. Барлық әсер етулерді анықтау міндеті, соның көмегімен адамның биологиялық негізі, оларға әсер ететін негізгі бағыттарды өңдеу қойылды. Өйткені евгеника шоғырландыру (әлеуметтік-биологиялық) сипатындағы пән болып қалыптаса отырып, биологиялық зерттеулердің дәстүрлі ортасынан шығу ұсынылды.

Қазіргі таңдағы евгеника

Адам мүмкіндігін қолдан құрастыруға тырысқан АҚШ-тың генетик-ғалымдары «идеалды генотип» қалыптастыруға бар күшін салды. Әлжуаз, денсаулығы дімкәс жандарға вазэктомия операциясын жасап, дегеніне жеткісі келген америкалық иедеологтардың тәжірибесіне бертінде неміс ұлтшылдары да жүгініп көрді... Оның қаншалықты нәтиже бергені, әрине, өздеріне аян.

Ал бізді мазалап отырған мәселе – Американың «идеалды генотип» қалыптастыру үшін сан мың адамды қолдан ұрықсыздандырып, ауру ұрпақтың өмір сүруіне жол бермеуге тырысқаны күні кеше емес пе еді?

Қорытынды

1883 жылы ағылшын ғалымы Фрэнсисом Гальтон негізін қалаған евгеника – таратып айтқанда «ұрпақты жақсарту ілімі» деп аталады. Евгеника шарықтап дамыған ХІХ ғасырдың соңы мен ХХ ғасырдың басында АҚШ-тың генетика-ғалымдары «демократиялық-евгенистік республика құру» идеясын көтерді. Аталған идея бойынша евгеника екі бағытта қолға алынды. «Позитивті евгеника» бойынша америкалық идеологтар үздік генотиптерді сұрыптап алып, олардың көбеюіне қолайлы жағдай жасауды көздесе, «негативті евгеника» бойынша нашар генотиптерді анықтап, оларды ұрықсыздандыру, некеге тұруына шек қою және басқа да шаралар арқылы ұрпақ тарату мүмкіндіктерінен айыруды қолға алды.

Пайдаланған әдебиеттер

I. Интернет материалдар:

- www.astana-akshamy.kz
- www.lib.kstu.kz
- www.google.ru

II. Введение в биоэтику / Под ред. Б.Г. Юдина. М. Прогресс - Традиция, 1998.